

[Bilten Europski poslovi u Hrvatskome saboru](#) mjesečna je publikacija Odjela za europske poslove Sabora. Bilten sadržava informacije o obavljanju europskih poslova u Saboru, pravnim aktima koje institucije Unije dostavljaju nacionalnim parlamentima te o međuparlamentarnoj suradnji.

Tema broja

Europski zeleni plan – Paket za cilj od 55%

Europska komisija objavila je 14. srpnja 2021. niz prijedloga kako bi se do 2030. klimatskim, energetskim, prometnim i poreznim politikama te politikama o korištenju zemljišta smanjile neto emisije stakleničkih plinova za barem 55 % u usporedbi s razinama iz 1990. Želi li Europa do 2050. postati prvi klimatski neutralan kontinent i ostvariti [Europski zeleni plan](#), to smanjenje treba se postići u sljedećem desetljeću. Predstavljenim zakonodavnim aktima ostvarit će se ciljevi iz europskog propisa o klimi, čime će se iz temelja preobraziti naše gospodarstvo i društvo, a Europa krenuti prema pravednoj, zelenoj i prosperitetnoj budućnosti.

Cilj je [Europskog zelenog plana](#), koji je Komisija predstavila 11. prosinca 2019., da Europa postane prvi klimatski neutralan kontinent do 2050. [Europskim zakonom o klimi](#), koji je stupio na snagu 29. srpnja 2021., u zakonodavstvo EU-a ugrađuje se obveza o postizanju klimatske neutralnosti te prijelazni cilj da se do 2030. neto emisije stakleničkih plinova smanje za najmanje 55 % u odnosu na 1990. Europska unija se na to smanjenje [obvezala u prosincu 2020. na zasjedanju stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime](#), kao doprinos postizanju ciljeva Pariškog sporazuma.

Prije predstavljanja svojih prijedloga Komisija je provela opsežne procjene učinka kako bi se znali troškovi zelene tranzicije i mogućnosti koje će ona donijeti. U rujnu 2020. provedena je [sveobuhvatna procjena učinka](#) na kojoj se temelji prijedlog Komisije s ciljem smanjenja neto emisija do 2030. na 55 % u odnosu na razine iz 1990., koja je pokazala da je taj cilj ostvariv i koristan.

Potpora za zelenu tranziciju osigurat će se i iz dugoročnog proračuna EU-a za sljedećih sedam godina. Čak 30 % programa u okviru [višegodišnjeg financijskog okvira](#) za razdoblje 2021. – 2027. i instrumenta EU sljedeće generacije (2 bilijuna eura) posvećeno je podupiranju klimatske politike, kao i 37 % od 723,8 milijardi eura (u tekućim cijenama) iz Mehanizma za oporavak i otpornost, kojima će se financirati nacionalni programi oporavka država članica u okviru instrumenta EU sljedeće generacije.

Zakonodavni prijedlozi

Komisija u [Komunikaciji Spremnost za 55 % ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj neutralnosti](#) daje pregled prijedloga i njihovih međusobnih veza te objašnjava skup instrumenata odabranih mjera politike.

Paket za ostvarivanje cilja od 55 % sastoji se od međusobno povezanih prijedloga u nizu područja politika i gospodarskih sektora: klime, energetike i goriva, prijevoza, zgrada, korištenja zemljišta i šumarstva, koji su usmjereni na osiguravanje pravedne, konkurentne i zelene tranzicije do 2030. i nakon toga. Gdje je to moguće, postojeće zakonodavstvo postalo je ambicioznije, a izneseni su i novi prijedlozi gdje se za tim pokazala potreba.

Bilten br. 84

Kolovoz 2021.

Sadržaj:	str.
Tema broja	1
Zakonodavne aktivnosti HS-a u europskim poslovima	3
Izravno dostavljeni pravni akti Europske unije	6
Iz Europskog parlamenta	9
Međuparlamentarna suradnja u Europskoj uniji	17

Trgovanje emisijama (ETS)

U okviru [sustava EU-a za trgovanje emisijama](#) (ETS) emisije ugljika naplaćuju se, a gornje granice emisija iz određenih gospodarskih sektora smanjuju se godinu za godinom. Tako su u proteklih 16 godina emisije iz proizvodnje električne energije i energetske intenzivnih industrija smanjene za 42,8 %. [Komisija predlaže](#) da se gornje granice svih emisija dodatno smanje, a godišnja stopa smanjenja emisija još poveća. [Predlaže](#) i postupno ukidanje besplatnih emisijskih jedinica u zračnom prometu i [usklađivanje](#) s Programom za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORSA) te uključivanje emisija iz pomorskog prometa u ETS. Kako bi se kompenzirao izostanak smanjenja emisija iz cestovnog prometa i iz zgrada, Komisija uvodi poseban novi sustav trgovanja emisijama u području distribucije goriva za cestovni promet i zgrade, a predlaže i povećanje Inovacijskog fonda i Fonda za modernizaciju.

Raspodjela tereta

U okviru [Uredbe o raspodjeli tereta](#) za svaku se državu članicu postavljaju ambiciozniji ciljevi smanjenja emisija iz zgrada, cestovnog i domaćeg pomorskog prometa, poljoprivrede, otpada i malih industrija. Budući da su polazišta i kapaciteti svake od njih različiti, ti se ciljevi temelje na BDP-u po stanovniku te se prilagođavaju ovisno o isplativosti.

Korištenje zemljišta, šumarstvo i poljoprivreda

Države članice zajednički su odgovorne i za uklanjanje ugljika iz atmosfere pa se [Uredbom o korištenju zemljišta, šumarstvu i poljoprivredi](#) propisuje opći cilj EU-a za uklanjanje 310 milijuna tona emisija CO₂ do 2030. putem prirodnih ponora. Postojat će i nacionalni ciljevi kako bi se države članice brinule za svoje ponore ugljika te ih proširile. EU bi do 2035. trebao nastojati postići klimatsku neutralnost u korištenju zemljišta, šumarstvu i poljoprivredi, što uključuje i emisije iz poljoprivrede koje ne sadrže CO₂ (nastale, primjerice, zbog gnojiva i stoke). Cilj je [Nove strategije EU-a za šume](#) poboljšati kvalitetu, količinu i otpornost naših šuma. Njome se podupiru šumari i biogospodarstvo koje se temelji na šumama, održivo iskorištavanje drva i korištenje biomase te očuvanje bioraznolikosti i utvrđuje se plan za sadnju tri milijarde stabala u Europi do 2030.

Promicanje uporabe energije iz obnovljivih izvora

Budući da proizvodnja i korištenje energije čine 75 % emisija EU-a, neophodno je ubrzati tranziciju na zeleniji energetske sustav. [Direktivom o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora](#) povećat će se cilj proizvodnje tih oblika energije na 40 % do 2030., kojem će doprinostiti sve države članice. Predlažu se i posebni ciljevi za uporabu energije iz obnovljivih izvora u prometu, grijanju i hlađenju, zgradama te industriji. Kako bi se postigli klimatski i okolišni ciljevi, kriteriji održivosti za uporabu bioenergije postroženi su, a države članice moraju osmisliti programe potpore za bioenergiju u skladu s načelom kaskadnog korištenja drvene biomase.

Energetska učinkovitost

[Direktivom o energetske učinkovitosti](#) utvrdit će se ambiciozniji obvezujući godišnji cilj smanjenja uporabe energije na razini EU-a kako bi se smanjila ukupna potrošnja energije, emisije i energetske siromaštvo. Sadržavat će i smjernice za nacionalne doprinose, a obveze uštede energije za države članice praktički će se udvostručiti. Radi poticanja vala obnove, otvaranja novih radnih mjesta te smanjenja potrošnje i troškova za porezne obveznike obnavljat će se 3 % zgrada u javnom sektoru godišnje.

Održiva prometna infrastruktura i goriva

Bit će potrebno uvesti više mjera kako bi se dopunilo trgovanje emisijama s obzirom na njihov stalan porast u cestovnom prometu. [Strože norme za emisije CO₂ iz automobila i kombija](#), kojima će se u odnosu na razine iz 2021. zahtijevati smanjenje emisija iz novih automobila za 55 % od 2030., odnosno 100 % od 2035., ubrzat će prelazak na mobilnost s nultom stopom emisija. Drugim riječima, svi novi automobili registrirani od 2035. nadalje bit će automobili s nultim emisijama.

Kako bi se vozači u cijeloj Europi mogli pouzdati u mrežu za punjenje vozila, [prijedlogom uredbe o infrastrukturi za alternativna goriva](#) zahtijevat će se od država članica da povećaju kapacitete za punjenje u skladu s prodajom automobila s nultim emisijama te da postave dovoljno stanica za punjenje i opskrbu na glavnim prometnim pravcima: stanice za punjenje električnom energijom svakih 60 km, a stanice za opskrbu vodikom svakih 150 km.

Goriva za zračni i pomorski promet znatno onečišćuju okoliš pa i za njih treba uvesti posebne mjere. Uredbom o infrastrukturi za alternativna goriva zahtijeva se da zrakoplovi i brodovi imaju pristup čistoj električnoj energiji u glavnim pomorskim i zračnim lukama. [Inicijativa „ReFuelEU Aviation”](#) obvezat će dobavljače goriva da u mlaznom gorivu u zračnim lukama EU-a bude sve veći udio održivih goriva, uključujući sintetička goriva s niskom razinom emisija ugljika (e-goriva). Isto tako, u okviru [inicijative „FuelEU Maritime”](#) postaviti će se granica udjela stakleničkih plinova u energiji koju koriste brodovi koji pristaju u europskim lukama kako bi se potaknula uporaba održivih pomorskih goriva i tehnologija bez emisija ugljika.

Zelenije oporezivanje energije

Sustavom oporezivanja energetske proizvoda moraju se uvesti odgovarajući poticaji da bi se zaštitilo i poboljšalo jedinstveno tržište te poticala zelena tranzicija. [Revidiranom direktivom o oporezivanju energije](#) predlaže se usklađivanje oporezivanja energenata s energetske i klimatske politikom EU-a, odnosno promicanje čistih tehnologija te uklanjanje zastarjelih oslobođenja od poreza i smanjenih stopa kojima se dosad poticala uporaba fosilnih goriva. Novim se pravilima nastoje smanjiti štetni učinci porezne konkurencije u području energije i tako državama članicama osigurati prihodi od zelenih poreza, koji manje ograničavaju rast od poreza na rad.

Mehanizam za prilagodbu emisija ugljika na granicama

Konačno, na temelju novog [mehanizma za prilagodbu ugljika na granicama](#) plaćat će se naknada na ugljik pri uvozu određenih proizvoda kako ambiciozne klimatske politike u Europi ne bi uzrokovale „istjecanje ugljika”. Tako će smanjenje emisija u Europi doprinijeti smanjenju emisija u svijetu, a industrije s velikim emisijama neće se preseliti izvan Europe, nego će taj korak potaknuti industriju izvan EU-a i naše međunarodne partnere da pođu istim putem.

Predložen je i [novi socijalni fond za klimu](#), čijim će sredstvima države članice pomagati građanima financiranje ulaganja u energetske učinkovitost, nove sustave grijanja i hlađenja te čišću mobilnost. Financirat će se iz proračuna EU-a, s proračunom u iznosu od 25 % očekivanih prihoda od trgovanja emisijama za zgrade i goriva za cestovni promet. Iz njega će se državama članicama osigurati 72,2 milijarde eura za razdoblje 2025. – 2032. nakon ciljane izmjene višegodišnjeg financijskog okvira. U skladu s prijedlogom da se iskoriste odgovarajuća sredstva država članica, mobilizirale bi se 144,4 milijarde eura za socijalno pravednu tranziciju.

Zakonodavne aktivnosti Hrvatskoga sabora u europskim poslovima

Aktivnosti Odbora za europske poslove

Sjednice Odbora

Odbor za europske poslove Hrvatskoga sabora održao je u srpnju jednu sjednicu:

24. sjednicu, 8. srpnja, na kojoj je raspravljao o sljedeće tri točke:

- [Izvješće predsjednika Vlade o održanim sastancima Europskoga vijeća](#)

Izvješće o održanim sastancima Europskoga vijeća predstavila je državna tajnica za Europu u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, istaknuvši kako Izvješće obuhvaća ukupno četiri sastanaka Europskoga vijeća, dva sastanka na vrhu država članica europodručja i sastanak na vrhu čelnika EU-a o socijalnim pitanjima. Svi sastanci održani su u prvoj polovini 2021. godine, čime je značajno povećana dinamika održavanja sastanaka Europskog vijeća u odnosu na prethodna razdoblja. Teme koje su dominirale sastancima bile su COVID i digitalne potvrde te migracije, a raspravljen je i niz drugih tema, kako je navedeno u Izvješću predsjednika Vlade.

U raspravi je pozdravljen nastavak prakse podnošenja izvješća o održanim sastancima Europskog vijeća Saboru češće nego što je to predviđeno Zakonom o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima, ali je i izraženo žaljenje što je prekinuta dobra praksa dostavljanja stajališta za sastanke Europskoga vijeća Odboru za europske poslove. Članovi Odbora su nadalje iskazali zanimanje za pitanja distribucije cjepiva među državama članicama, migracija i odnosa Europske unije s Turskom. Nakon rasprave Odbor je odlučio predložiti Hrvatskome saboru prihvaćanje Izvješća.

Prioriteti slovenskog predsjedanja Vijećem Europske unije

Prioritete je predstavio veleposlanik Republike Slovenije u Hrvatskoj Vojislav Šuc te je istaknuo kako će se Slovenija tijekom predsjedanja usredotočiti na četiri glavna prioriteta: otpornost, oporavak i stratešku autonomiju EU-a; Konferenciju o budućnosti Europe; vladavinu prava i kredibilitet i sigurnost Unije, s naglaskom na sigurnost i stabilnost susjedstva Unije. Šuc se osvrnuo na važnost odobravanja nacionalnih planova oporavka i otpornosti te je naglasio da će se slovensko predsjedanje posebno posvetiti izgradnji otpornosti EU-a, kako u gospodarskom tako i u sigurnosnom smislu.

Kada je riječ o Konferenciji o budućnosti Europe, Slovenija će nastaviti poticati što veću uključenost mladih čije je sudjelovanje veleposlanik ocijenio ključnim za uspjeh Konferencije, a kao osnovni cilj Konferencije istaknuo je široku raspravu o tome kakvu Europsku uniju želimo.

Veleposlanik je naglasio kako je Sloveniji posebno važno pitanje područja zapadnog Balkana, prema kojemu se Europska unija mora jasno odrediti, stoga se u sklopu predsjedanja Vijećem 6. listopada 2021. planira održati sastanak na vrhu Unije i zapadnoga Balkana, te je izrazio nadu prema konkretnim pomacima tijekom slovenskog predsjedanja. Zaključno, veleposlanik je izrazio podršku ulasku Hrvatske, kao i Bugarske i Rumunjske u schengenski prostor rekavši kako će Slovenija tijekom svojega predsjedanja postaviti pitanje ulaska u Schengen za države koje su ispunile sve uvjete, a još uvijek čekaju na ulazak.

Predsjednik i članovi Odbora za europske poslove pozdravili su slovenske prioritete predsjedanja. Posebno su se osvrnuli na osiguravanje vjerodostojne europske perspektive državama zapadnog Balkana što je u zajedničkom strateškom interesu Hrvatske i Slovenije. Zastupnici su se osvrnuli i na pitanja reforme Zajedničke poljoprivredne politike, strategije šumarstva u kontekstu poštovanja načela supsidijarnosti te vladavine prava.

Stajalište Vlade Republike Hrvatske iz Radnog programa za 2020.:

- [Stajalište Republike Hrvatske o Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija - Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naš život COM \(2020\) 380 – D.E.U. br. 20/008;](#)

Nakon provedene rasprave Odbor je donio zaključak kojim je prihvatio stajalište.

Aktivnosti radnih tijela

Odbor za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo (12. sjednica održana 7. srpnja 2021.) i Odbor za ravnopravnost spolova (13. sjednica održana 8. srpnja 2021.) raspravljali su i donijeli mišljenja o stajalištu:

- [Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i provedbenih mehanizama COM\(2021\) 93 – D.E.U. br. 20/028;](#)

Odbor za gospodarstvo (20. sjednica održana 30. lipnja) i Odbor za regionalni razvoj i fondove Europske unije (15. sjednica održana 14. srpnja) raspravljali su i donijeli mišljenja o stajalištu:

- [Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji \(akt o umjetnoj inteligenciji\) i izmjeni određenih zakonskih akata unije COM\(2021\) 206 – D.E.U. br. 20/029.](#)

Praćenje rada Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije

Sastanak Europskog vijeća

Hrvatski sabor je na sjednici 12. srpnja 2021. raspravljao o [Izvešću Vlade Republike Hrvatske o održanim sastancima Europskoga vijeća](#). Nakon provedene [rasprave](#), Izvešće je prihvaćeno na sjednici 15. srpnja 2021.

Sastanci Vijeća Europske unije

U postupku praćenja rada Vlade Republike Hrvatske u institucijama Europske unije, Odbor za europske poslove dostavio je radnim tijelima Hrvatskoga sabora u srpnju 3 stajališta Republike Hrvatske za sastanke Vijeća Europske unije, u različitim sastavima:

- Stajalište Republike Hrvatske za 3807. sastanak Vijeća Europske unije (Vanjski poslovi – FAC), održan 12. srpnja 2021., dostavljeno je Odboru za vanjsku politiku;
- Stajalište Republike Hrvatske za 3808. sastanak Vijeća Europske unije (Ekonomski i financijski poslovi – ECOFIN), održan 13. srpnja 2021., dostavljeno je Odboru za financije i državni proračun i Odboru za gospodarstvo;
- Stajalište Republike Hrvatske za 3809. sastanak Vijeća Europske unije (Poljoprivreda i ribarstvo – AGRIFISH), održan 19. srpnja 2021., dostavljeno je Odboru za poljoprivredu.

Razmatranje izvješća o sastancima Vijeća Europske unije

Odbor za poljoprivredu je na 30. sjednici, održanoj 7. srpnja 2021., raspravljao o Izvešću Ministarstva poljoprivrede o sastanku Vijeća ministara Europske Unije za poljoprivredu i ribarstvo održanom 28. i 29. lipnja, travnja 2021. godine, u skladu s odredbom članka 51. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Usklađivanje zakonodavstva

Hrvatski sabor je u srpnju donio 5 zakona usklađena s pravom Europske unije:

PZE Br. prijedloga	Naziv akta	Saziv	Sjednica	Status	Rbr. čitanja	Vrsta postupka
PZE 127	Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o volonterstvu	10	7	donesen	2.	redovni
PZE 129	Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o vodama	10	7	donesen	2	redovni
PZE 132	Konačni prijedlog zakona o gospodarenju otpadom	10	7	donesen	2.	redovni
PZE 140	Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu kapitala	10	7	donesen	2.	redovni
PZE 147	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, s Konačnim prijedlogom zakona	10	7	donesen	1. i 2.	hitni

Izravno dostavljeni pravni akti Europske unije

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata Ugovora iz Lisabona, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte. Izravno dostavljeni akti objavljuju se dnevno na [mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora](#) s informacijama o oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i rokom za provjeru načela supsidijarnosti.

U razdoblju od 1. do 31. srpnja 2021. institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskome saboru ukupno 18 pravnih akata na hrvatskom jeziku, od toga 12 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 6 neobvezujućih pravnih akata.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije. U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu, a prijedlozi zakonodavnih akata koje Komisija objavljuje u okviru inicijativa iz godišnjih programa rada uz naziv akta sadrže i naziv inicijative iz koje proizlaze.

POLJOPRIVREDA, RIBARSTVO I RURALNI RAZVOJ

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM (2021) 356	Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. u pogledu ograničenja pristupa vodama Unije	8. 7. 2021. ...

GRAĐANSKE SLOBODE, PRAVOSUĐE I UNUTARNJI POSLOVI

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM (2021) 278	Prijedlog uredbe Vijeća o uspostavi i funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1053/2013	7. 7. 2021. 4. 10. 2021.

UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITA POTROŠAČA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM (2021) 347	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o potrošačkim kreditima	1. 7. 2021. 4. 10. 2021.

Izbor izravno dostavljenih neobvezujućih pravnih akata Europske unije

Institucije Europske unije neobvezujućim pravnim aktima kao što su preporuke i mišljenja, komunikacije, izvješća, rezolucije, deklaracije, zelene i bijele knjige definiraju i planiraju provedbu pojedinih politika Europske unije i omogućuju državama članicama odgovarajuću pripremu sudjelovanja u zakonodavnim postupcima.

Od izravno dostavljenih neobvezujućih pravnih akata izdvajamo:

Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja, [COM\(2021\) 345](#)

Europska komisija predstavila je dugoročnu viziju za ruralna područja EU-a, u kojoj su utvrđeni izazovi i brige s kojima se ta područja suočavaju, ali i naglašene neke od najperspektivnijih mogućnosti koje su im dostupne. Vizija se temelji na predviđanjima i opsežnim savjetovanjima s građanima i drugim dionicima iz ruralnih područja, a u okviru nje predložen je **Ruralni pakt i Akcijski plan za ruralna područja**, s ciljem da se ruralna područja učine snažnijima, povezanim, otpornima i prosperitetnima.

Stanovništvo u ruralnim područjima diljem EU-a u prosjeku je starije nego u urbanim područjima i u sljedećem će se desetljeću polako početi smanjivati. U kombinaciji s nedostatkom povezivosti, nedovoljno razvijenom infrastrukturom, nepostojanjem raznolikih mogućnosti zapošljavanja i ograničenom dostupnošću usluga, to ruralna područja čini manje atraktivnima za život i rad. Istodobno, ruralna su područja i aktivni sudionici zelene i digitalne transformacije EU-a. Provedba EU-ovih digitalnih ambicija za 2030. može otvoriti više mogućnosti za održivi razvoj ruralnih područja i izvan poljoprivrede i šumarstva, razvijajući nove perspektive za rast proizvodnog sektora, a osobito sektora uslužnih djelatnosti, i pridonoseći boljoj geografskoj distribuciji usluga i industrije.

Ovom dugoročnom vizijom za ruralna područja EU-a nastoji se odgovoriti na te izazove i brige iskorištavanjem novih mogućnosti koje proizlaze iz zelene i digitalne tranzicije Unije i oslanjajući se na stečena iskustva iz pandemije bolesti Covid-19 te utvrđivanjem sredstava s pomoću kojih je moguće poboljšati kvalitetu života u ruralnim područjima, postići uravnotežen teritorijalni razvoj i stimulirati gospodarski rast.

Ruralni pakt

Izradit će se pakt za ruralna područja, u okviru kojeg će sve razine upravljanja i dionici poduprijeti zajedničke ciljeve vizije koji su predloženi u ovoj Komunikaciji. Kod izrade Ruralnog pakta uključit će se akteri na razini EU-a te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u cilju podupiranja zajedničkih ciljeva vizije, poticanja gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije i odgovora na zajedničke težnje ruralnih zajednica. Komisija će podupirati taj okvir putem postojećih mreža i poticati razmjenu ideja i najboljih praksi na svim razinama.

Akcijski plan za ruralna područja

Akcijski plan za ruralna područja objavljen je u Prilogu Komunikaciji.

Potpore ruralnim područjima već se pruža u okviru nekoliko politika EU-a, što pridonosi njihovu uravnoteženom, pravednom, zelenom i inovativnom razvoju. Za potporu provedbi Akcijskog plana od posebne važnosti bit će zajednička poljoprivredna politika (ZPP) i kohezijska politika, koje će biti popraćene čitavim nizom politika iz drugih područja, i zahvaljujući svima njima zajedno ova će se vizija pretvoriti u stvarnost.

U viziji i akcijskom planu utvrđena su četiri područja djelovanja, poduprta vodećim inicijativama, kako bi ruralna područja postala:

- **jača:** tu je u fokusu jačanje ruralnih zajednica, poboljšanje dostupnosti usluga i olakšavanje socijalnih inovacija;
- **povezana:** pritom se radi o poboljšanju povezivosti i u prometnom i u digitalnom smislu;
- **otporna:** očuvanje prirodnih resursa i ozelenjivanje poljoprivrednih djelatnosti u cilju borbe protiv klimatskih promjena uz istovremeno osiguravanje socijalne otpornosti putem ponude pristupa kvalitetnom obrazovanju i raznolikim mogućnostima zapošljavanja;

prosperitetna: diversifikacija gospodarskih aktivnosti i povećanje dodane vrijednosti u poljoprivredi i poljoprivredno-prehrambenim djelatnostima te u seoskom turizmu.

Komisija će podupirati i pratiti provedbu EU-ova Akcijskog plana za ruralna područja te ga redovito ažurirati kako bi ostao relevantan. Također će nastaviti surađivati s državama članicama i dionicima iz ruralnih područja radi održavanja kontinuiranog dijaloga o ruralnim pitanjima. Nadalje, uvest će se mehanizam „**ruralnog testiranja**” kojim će se politike EU-a preispitivati iz ruralne perspektive. Cilj je utvrđivanje i uzimanje u obzir potencijalnih učinaka i implikacija Komisijinih političkih inicijativa na radna mjesta, gospodarski rast i održivi razvoj u ruralnim područjima.

Konačno, u okviru Komisije uspostaviti će se **ruralni opservatorij** radi daljnjeg poboljšanja prikupljanja i analize podataka o ruralnim područjima, koji će biti temelj za oblikovanje politika ruralnog razvoja i podupirati provedbu Akcijskog plana za ruralna područja.

Sljedeći koraci

Vizija za ruralna područja označava prvi korak kako bi se do 2040. ostvario cilj snažnijih, bolje povezanih, otpornih i prosperitetnih ruralnih područja. Ruralni pakt i EU-ov Akcijski plan za ruralna područja bit će ključne komponente za ostvarivanje tih ciljeva.

Do sredine 2023. Komisija će ocijeniti provedene i planirane mjere za ruralna područja koje se financiraju sredstvima EU-a i država članica. U javnom izvješću, koje će biti objavljeno početkom 2024., na temelju EU-ova Akcijskog plana za ruralna područja utvrdit će se daljnji koraci i područja u kojima je potrebna pojačana potpora i financiranje. Rasprave o tom izvješću bit će uzete u obzir u pripremi prijedlogâ za programsko razdoblje 2028. – 2034.

Iz Europskog parlamenta

Glavni naglasci plenarne sjednice Europskog parlamenta, Strasbourg, 5. – 8. srpnja 2021.

Plenarna sjednica Europskog parlamenta (EP) održana je u Strasbourgu, uz primjenu hibridnog modela koji zastupnicima omogućava sudjelovanje u plenarnim raspravama i putem video veze iz informativnih ureda EP-a u državama članicama Europske unije (EU). Glasovanje se odvijalo putem elektroničke pošte.

Naglasci odabranih rasprava i usvojenih rezolucija

Godišnje izvješće o funkcioniranju Schengenskog područja

Nakon prethodne rasprave, sa 505 glasova „za“, 134 „protiv“ i 54 suzdržanih, usvojena je [rezolucija](#) o godišnjem izvješću o funkcioniranju schengenskog područja u kojoj Europski parlament ističe da je Europska komisija (EK) u studenome 2020. ponovno potvrdila da su ispunjeni potrebni uvjeti za primjenu schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj. Hrvatsku se poziva da nastavi provoditi tekuće mjere i ukloni sve utvrđene nedostatke, osobito u pogledu osposobljavanja osoblja, broja osoblja i kapaciteta za zaštitu kopnene granice. Europski parlament pak izražava spremnost da, nakon savjetovanja s Vijećem u skladu s [člankom 4. Akta o pristupanju](#), donese mišljenje o punoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj.

Vizni informacijski sustav

Europski parlament je u redovnom zakonodavnom postupku u drugom čitanju prihvatio:

- [stajalište Vijeća u prvom čitanju](#) s ciljem donošenja Uredbe o izmjeni uredaba (EZ) br. 767-/2008, (EZ) br. 810/2009, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018-/1860, (EU) 2018/1861, (EU) 2019/817 i (EU) 2019/1896 EP-a i Vijeća te o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2004/512/EZ i 2008/633/PUP, u svrhu reforme viznog informacijskog sustava (Vizni informacijski sustav (VIS): obrada viza),
- [stajalište Vijeća u prvom čitanju](#) s ciljem donošenja Uredbe o izmjeni uredaba (EU) 603-/2013, (EU) 2016/794, (EU) 2018/1862, (EU) 2019/816 i (EU) 2019/818 u pogledu utvrđivanja uvjeta za pristup drugim informacijskim sustavima EU-a za potrebe viznog informacijskog sustava (Vizni informacijski sustav (VIS): uvjeti za pristup drugim informacijskim sustavima EU-a za potrebe VIS-a), [COM\(2018\) 302](#).

Ciljevi uredbi su:

- pojednostavniti postupak podnošenja zahtjeva za vize,
- pojednostavniti i postrožiti kontrole na graničnim prijelazima na vanjskim granicama i na državnom području država članica,
- unaprijediti unutarnju sigurnost schengenskog područja olakšanjem razmjene informacija među državama članicama o državljanima trećih zemalja koji su nositelji viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola.

Komunikacija Europske komisije o stajalištu Vijeća dostupna je [ovdje](#).

Covid-19

Aktualno stanje provedbe digitalne potvrde EU-a o COVID-u

Od 1. srpnja 2021. primjenjuje se [Uredba o digitalnoj potvrdi EU-a o COVID-u](#). Svrha je digitalne potvrde EU-a o COVID-u olakšati sigurno i slobodno kretanje u EU-u dok traje pandemija bolesti COVID-19. Potvrda je dostupna svima, a njezine su prednosti sljedeće:

- obuhvaća cijepljenje, testiranje i preboljenje,
- besplatna je i dostupna na svim službenim jezicima EU-a,
- dostupna je u digitalnom i papirnatom obliku,
- sadržava digitalno potpisani QR kod.

Države članice ne smiju nametati dodatna ograničenja putovanja nositeljima digitalne potvrde EU-a o COVID-u, osim ako su ona nužna i razmjerna radi zaštite javnog zdravlja.

U [raspravi](#) sa zastupnicima povjerenik Europske komisije nadležan za pravosuđe Didier Reynders konstatirao je kako provedba digitalne potvrde EU-a o COVID-u teče dobro te informirao kako su sve države članice, kao i partneri iz Europskog gospodarskog prostora - Island, Lihtenštajn i Norveška, povezane sa sustavom EU-a, a već je izdano i više od 200 milijuna potvrda. No, iako su sve države članice povezane sa sustavom, zbog tehničkih problema neke još ne nude mogućnost izdavanja sve tri potvrde („potvrda o cijepljenju”, „potvrda o testiranju” i „potvrda o preboljenju”), no stručnjaci Europske komisije i država članica rade na uklanjanju tehničkih prepreka u provedbi. Također, informirao je kako će uskoro početi povezivanje sa sustavom i trećih zemalja, na temelju reciprociteta, a prva treća država koja će biti povezana s EU sustavom bit će Švicarska.

Odgovarajući na komentare i kritike pojedinih zastupnika upućene na račun država članica (npr. Njemačke) koje su ponovno uvele široka ograničenja za putnike iz država članica koje su pogođene novim delta sojem virusa, poput Portugala, unatoč posjeda digitalne potvrde EU-a o COVID-u, povjerenik Reynders je istaknuo kako se do sada „većina država članica usuglasila o izuzimanju osoba koje su cijepljenje od testiranja i karantene“ i nadodao kako smatra da bi trebalo izbjegavati nesrazmjerne mjere poput zabrane putovanja. Zastupnici su također izrazili zabrinutost zbog nedostatne razine uzajamnosti s trećim zemljama, poput Sjedinjenih Američkih Država (SAD), koje za razliku od EU još nisu otvorile svoj teritorij za turiste iz Unije.

Usvojena je [rezolucija](#) o nezakonodavnom izvješću o vlastitoj inicijativi ([članak 54. Poslovnika EP-a](#)) o aspektima i posljedicama pandemije bolesti COVID-19 povezanima s trgovinom u kojoj se iznosi vizija Europskog parlamenta o smjeru u kojemu bi se trebala voditi trgovinska politika EU-a. Europski parlament primjećuje da se geopolitička stvarnost promijenila i naglašava da se EU tek treba pozicionirati u tom novom okružju. Ističe se važnost pravednih, otpornih i održivih vrijednosnih lanaca u kojima se poštuju ljudska prava, radnička prava i standardi zaštite okoliša te podsjeća da bi obvezna dužna pažnja u svim lancima opskrbe trebala biti instrument za postizanje tog cilja. Također, ističe se važnost upotrebe strateškog predviđanja za povećanje pripravnosti EU-a i otpornosti na sve buduće šokove i zdravstvene krize.

Europski parlament traži da se osnuje novi Odbor za trgovinu i zdravlje na 12. ministarskoj konferenciji Svjetske trgovinske organizacije (WTO) kako bi se pripremile smjernice o načinu na koji vlade mogu provesti postojeće iznimke i fleksibilnosti u međunarodnom trgovinskom pravu radi povećanja sigurnosti javnog zdravlja te o tome koji se mehanizmi moraju uspostaviti za poboljšanje globalnog odgovora na zdravstvene krize i postavljanje temelja za trgovinski stup za pregovore o budućem međunarodnom sporazumu o odgovoru na pandemije.

Europski parlament snažno preporučuje da EU nastoji uspostaviti nova i učvrstiti postojeća partnerstva s istomišljenicima te smatra da plurilateralni trgovinski sporazumi s ograničenim brojem partnera i usredotočeni na strateška pitanja pružaju bolji i konkretniji način provedbe koncepta otvorene strateške autonomije te da bi privukli potporu civilnog društva. Podržava se naglasak koji je Europska komisija u svojoj viziji reforme WTO-a stavila na gospodarski oporavak, nepoštene državne subvencije i digitalnu trgovinu te se Europska komisija poziva da uloži sve napore kako bi provela svoj program. Europski parlament podupire zajedničku komunikaciju pod nazivom „Novi program EU-a i SAD-a za globalne promjene” i traži brzu uspostavu novog Vijeća za trgovinu i tehnologiju između EU-a i SAD-a te poziva Europsku komisiju da trgovinu, klimu i povezane reforme stavi u središte transatlantskih odnosa, imajući na umu visoku razinu ambicije koju u tom području pokazuje nova vlada SAD-a.

Višegodišnji financijski okvir 2021.-2027.

Nakon prethodnih rasprava usvojena su stajališta EP-a o prijedlozima zakonodavnih akata u okviru sljedećih poglavlja [Višegodišnjeg financijskog okvira \(VFO\) za razdoblje 2021.-2027.](#):

I. Jedinствeno tržište, inovacije i digitalno gospodarstvo

2. Europska strateška ulaganja

Instrument za povezivanje Europe (CEF)

EP je u [drugom čitanju prihvatio stajalište Vijeća u prvom čitanju](#) s ciljem donošenja Uredbe o uspostavljanju Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 131-6/2013 i (EU) br. 283/2014, [COM\(2018\) 438](#), [D.E.U. br. 19/004](#). Opći je cilj CEF-a razvoj i modernizacija transeuropskih mreža u području prometa, energetike i digitalizacije te olakšavanje prekogranične suradnje u području energije iz obnovljivih izvora. Kad je riječ o prometu, cilj je CEF-a pridonijeti dovršetku osnovne transeuropske prometne mreže do 2030. i sveobuhvatne mreže do 2050. CEF-om se ujedno podupire modernizacija mreže TEN-T, a posebno uvođenje infrastrukture za alternativna goriva i digitalizacija prometa. Kad je riječ o energetici, težište je na doprinosu razvoju transeuropskih energetske mreža, daljnjoj integraciji unutarnjeg energetskeg tržišta i interoperabilnosti prekograničnih i međusektorskih mreža; olakšavanju prekogranične suradnje u području energije iz obnovljivih izvora i omogućivanje dekarbonizacije integracijom obnovljivih izvora energije. Kad je riječ o digitalizaciji, cilj je CEF-a pridonijeti uvođenju sigurnih i zaštićenih digitalnih mreža vrlo velikog kapaciteta i 5G sustava te povećanju otpornosti i kapaciteta osnovnih digitalnih mreža u skladu s ciljevima europske digitalne povezivosti za 2025. i 2030. Komunikacija Europske komisije o stajalištu Vijeća dostupna je [ovdje](#).

III. Prirodni resursi i okoliš

8. Poljoprivredna i pomorska politika

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)

Europski parlament je u [drugom čitanju prihvatio stajalište Vijeća u prvom čitanju](#) s ciljem donošenja Uredbe o Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1004, [COM\(2018\) 390](#), [D.E.U. br. 19/014](#). Zadaća Fonda je poduprijeti postizanje ciljeva Zajedničke ribarstvene politike (ZPP) te EU-ove pomorske politike i EU-ove politike međunarodnog upravljanja oceanima. Komunikacija EK o stajalištu Vijeća dostupna je [ovdje](#). Proračun Fonda iznosi 6,1 milijardu eura za razdoblje 2021.-2027.

VI. Migracije i upravljanje migracijama

10. Migracije

Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI)

Europski parlament je u [drugom čitanju prihvatio stajalište Vijeća u prvom čitanju](#) s ciljem donošenja Uredbe o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju, [COM\(2018\) 471](#). Cilj je Fonda pridonijeti stabilnoj i poštenoj migracijskoj politici EU-a. Fond se prvenstveno bavi unutarnjim potrebama država članica EU-a, ali prepoznaje i potrebe izvan granica EU-a te ih uz odgovarajuće zaštitne mjere može ispunjavati. Dostupni su razni načini provedbe za potporu djelovanjima izvan EU-a preko međunarodnih organizacija, prihvatljivih subjekata s poslovnim nastanom u trećim zemljama (npr. nevladine organizacije) ili trećih zemalja koje ispunjavaju kriterije prihvatljivosti za pridruživanje Fondu. Komunikacija EK o stajalištu Vijeća dostupna je [ovdje](#).

11. Upravljanje granicama

Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i viza

Europski parlament je u [drugom čitanju prihvatio stajalište Vijeća u prvom čitanju](#) s ciljem donošenja Uredbe o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i viza, [COM\(2018\) 473](#).

V. Sigurnost i obrana

12. Sigurnost

Fond za unutarnju sigurnost (FUS)

Europski parlament je u [drugom čitanju prihvatio stajalište Vijeća u prvom čitanju](#) s ciljem donošenja Uredbe o uspostavi Fonda za unutarnju sigurnost, [COM\(2018\) 472](#). Cilj je Fonda povećati razinu sigurnosti u EU-u, posebno sprečavanjem i suzbijanjem terorizma, radikalizacije, teškog i organiziranog kriminala i kiberkriminaliteta, pomaganjem žrtvama kriminala i njihovom zaštitom te pripremanjem za sigurnosne incidente, rizike i krize, zaštitom od njih i djelotvornim upravljanjem njima. Komunikacija EK o stajalištu Vijeća dostupna je [ovdje](#).

Program rada Komisije za 2022

Potpredsjednik Europske komisije nadležan za međuinstitucijske odnose i predviđanja Maroš Šefčovič, [govoreći](#) o pripremama Programa rada EK za 2022. godinu, istaknuo je blisku suradnju Europske komisije i Europskog parlamenta, osobito strukturirani dijalog, suradnju dviju institucija u skladu sa [člankom 255. Ugovora o funkcioniranju EU-a](#) te godišnje ljetno izvješće Konferencije predsjednika odbora EP-a.

Osvrnuvši se na provedbu tekućeg [Programa rada EK](#) koji je usredotočen na inicijative za oporavak od krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, Šefčovič je naglasio kako je veći broj planiranih inicijativa već predstavljen. Prije ljetne stanke EK će objaviti Godišnje izvješće o vladavini prava za 2021. godinu te sveobuhvatni „Paket za cilj od 55 %” (“Fit for 55“), odnosno paket mjera za smanjenje emisija za najmanje 55 % do 2030.

Napomenuo je kako se 2022. obilježava polovica provedbenog razdoblja tekućeg institucijskog mandata te će fokus biti na ispunjavanju preostalih zakonodavnih obveza utvrđenih u Političkim smjernicama predsjednice Europske komisije von der Leyen. Istodobno, Europska komisija će nastaviti s radom na oporavku te bi stoga sljedeći program rada Komisije trebao obuhvatiti ograničeni broj novih inicijativa. Zaključio je kako će upravljanje izlaskom iz pandemije i rad na oporavku vjerojatno ostati u središtu pozornosti Europske komisije i iduće godine 2022., uz naglasak na postizanje pravednijeg, zelenijeg i digitalnijeg društva.

Sljedeći koraci (indikativni raspored):

15. rujna 2021.	Govor predsjednice Europske komisije o stanju Unije na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta
19. listopada 2021.	Europska komisija donosi svoj Program rada za 2022.
krajem 2021.	Predsjednici triju institucija EU-a (EP, Vijeće i EK) potpisuju Zajedničku izjavu o zakonodavnim prioritetima za 2022. godinu

Kontekst. U skladu s [Okvirnim sporazumom o odnosima između EP-a i EK](#) Komisija svake godine donosi program rada u kojemu iznosi popis mjera koje će poduzeti u sljedećih dvanaest mjeseci. Pri izradi svog programa rada Europska komisija uzima u obzir prioritete Europskog parlamenta.

Program rada Europske komisije osnova je za strukturirani dijalog s Europskim parlamentom. U prvom polugodištu članovi Komisije uključuju se u stalni, redovni dijalog s odgovarajućim parlamentarnim odborima na temu provedbe programa rada Komisije za tu godinu i pripreme budućeg programa rada. Istodobno Konferencija predsjednika odbora EP-a održava redovnu razmjenu stajališta s potpredsjednikom Europske komisije zaduženim za međuinstitucijske odnose, kako bi se ocijenilo stanje provedbe tekućeg programa rada, raspravila priprema budućeg programa rada i sagledali rezultati stalnog bilateralnog dijaloga predmetnih parlamentarnih odbora i mjerodavnih članova Komisije. U lipnju Konferencija predsjednika odbora podnosi Konferenciji predsjednika EP-a sažeto izvješće koje mora sadržavati rezultate dubinskog pregleda provedbe programa rada Komisije, kao i prioritete Europskog parlamenta za sljedeći program rada Komisije, o čemu Parlament obavješćuje Europsku komisiju.

Od 2010. godine predsjednik Europske komisije na rujanskoj plenarnoj sjednici Europskoga parlamenta drži govor o stanju Unije u kojemu se osvrće na postignuća u protekloj godini i predstavlja prioritete za iduću godinu. [Okvirni sporazum o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije](#) predviđa da predsjednik Europske komisije, nakon govora o stanju Unije, predsjedniku Europskog parlamenta i predsjedništvu Vijeća šalje pismo namjere u kojem su izložene „glavne misli vodilje u pripremi programa rada Komisije za sljedeću godinu“.

Od početka rujna nadležni parlamentarni odbori i mjerodavni članovi Europske komisije mogu se sastati radi detaljnije razmjene stajališta o budućim prioritetima u području svake politike. Ti se sastanci zaključuju sastankom između Konferencije predsjednika odbora i Kolegija povjerenika te, prema potrebi, sastankom između Konferencije predsjednika Europskog parlamenta i predsjednika Europske komisije. U listopadu Europska komisija donosi svoj program rada za sljedeću godinu. U skladu s odredbama [Međuinstitucijskog sporazuma EP-a, Vijeća i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva](#), nakon donošenja programa rada Komisije i temeljem njega, tri institucije razmjenjuju mišljenja o inicijativama za sljedeću godinu te dogovaraju zajedničku izjavu o godišnjem međuinstitucijskom planiranju programa kojom će se utvrditi širi ciljevi i prioritete za sljedeću godinu i odrediti točke od iznimne političke važnosti kojima bi se, ne dovodeći u pitanje ovlasti koje su Ugovorima dodijeljene suzakonodavcima, trebao dati prioritet u zakonodavnom procesu.

Europski Zeleni plan

Opći program djelovanja Unije za okoliš do 2030.

U redovnom zakonodavnom postupku u prvom čitanju usvojeni su [amandmani](#) Europskog parlamenta o Prijedlogu odluke o osmom Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030. (EAP), [COM\(2020\) 652](#). Predmet je vraćen nadležnom Odboru za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI) na međuinstitucijske pregovore (trijalog).

Zastupnici su podržali šest tematskih prioritetnih ciljeva Programa i pozvali na potpuno usklađivanje EAP-a s Europskim zelenim planom i ciljevima održivog razvoja. Istaknuli su kako EAP treba biti ambiciozni strateški alat na visokoj razini koji će voditi politiku okoliša EU-a do 2030. godine, dok su za praćenje napretka prema postizanju prioritetnih ciljeva Programa potrebni pouzdani i smisleni podaci i pokazatelji.

Vladavina prava

Povrede prava EU-a i prava građana pripadnika zajednice LGBTIQ u Mađarskoj

[Rasprava](#) o povredi prava EU-a i prava građana pripadnika zajednice LGBTIQ u Mađarskoj nakon pravnih izmjena koje je donio mađarski parlament 15. lipnja 2021. (proglašen 23. lipnja 2021., a stupio na snagu 8. srpnja 2021.) te o ishodu [saslušanja održanih 22. lipnja 2021.](#) u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o EU-u (UEU) u pogledu Poljske i Mađarske, zaključena je nezakonodavnom [rezolucijom \(članak 132.\(2\) Poslovnika EP-a\)](#) o povredama prava EU-a i prava građana pripadnika zajednice LGBTIQ u Mađarskoj nakon izmjena zakona koje je donio mađarski parlament.

Europski parlament najoštrije osuđuje Zakon koji je donio mađarski parlament, a koji predstavlja jasno kršenje vrijednosti, načela i prava EU-u, i pozdravlja izjavu koju je potpisalo 18 država članica u kojoj se EK poziva da poduzme pravne mjere, kao i činjenicu da su predsjednica EK i pojedinačni povjerenici osudili Prijedlog zakona.

Vežano uz postupke iz članka 7. stavka 1. UEU-a koji su u tijeku, Europski parlament izražava snažnu zabrinutost zbog toga što se od pokretanja postupka stanje vladavine prava i temeljnih prava u Mađarskoj nastavilo pogoršavati te u tom pogledu ističe nedostatak djelovanja i odgovornosti Vijeća. EP ponavlja svoj poziv Vijeću da Mađarskoj uputi konkretne preporuke kako se navodi u članku 7. stavku 1. UEU-a, uključujući preporuku o stavljanju spomenutog Zakona izvan snage te da navede rokove za provedbu tih preporuka. Slovensko predsjedništvo poziva se da održi saslušanje o Mađarskoj u rujnu 2021. i da što prije zakaže glasovanje o preporukama.

Zaključno, Europski parlament podsjeća da Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 o općem sustavu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije pruža jasnu definiciju vladavine prava koja se mora tumačiti u odnosu na druge vrijednosti Unije, uključujući temeljna prava i nediskriminaciju. Smatra da diskriminacija manjina pod pokroviteljstvom države ima izravan učinak na projekte za koje države članice odlučuju hoće li na njih potrošiti sredstva EU-a te stoga izravno utječe na zaštitu financijskih interesa Unije. U tom kontekstu EP poziva EK da odmah pokrene postupak iz članka 6. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092.

Izrada smjernica za primjenu općeg režima uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije

U [rezoluciji](#) o nezakonodavnom izvješću o vlastitoj inicijativi ([članak 54. Poslovnika EP-a](#)) o izradi smjernica za primjenu općeg režima uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije Europski parlament izražava žaljenje zbog odluke Europske komisije da izradi smjernice za primjenu Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 i naglašava da je tekst Uredbe jasan i da za njegovu primjenu nije potrebno dodatno tumačenje, te napominje da su zakonodavci nisu u tu svrhu delegirali nikakve ovlasti Europskoj komisiji. Također, Europski parlament ističe da postupak izrade smjernica ni u kojem slučaju ne smije uzrokovati daljnje odgađanje primjene Uredbe.

U [Mišljenju](#) Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE) od 29. lipnja 2021. koje je priloženo Izvješću izražava se žaljenje zbog toga što se EK obvezala da neće predlagati nikakve mjere u skladu s Uredbom sve dok ne izradi smjernice čije dovršenje ovisi o donošenju presude Suda EU-a u vezi s tužbom za poništenje koju su podnijele Mađarska i Poljska te podsjeća da u skladu s Ugovorima tužbe podnesene Sudu EU-a nemaju suspenzivni učinak.

Europski parlament je u posebnom zakonodavnom postupku (savjetovanje) dao suglasnost za Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 168/2007 o osnivanju Agencije Europske unije za temeljna prava, [COM\(2020\) 225](#).

U [rezoluciji](#) o nezakonodavnom izvješću o vlastitoj inicijativi ([članak 54. Poslovnika EP-a](#)) o zaštiti financijskih interesa EU-a: borba protiv prijevара – „Godišnje izvješće za 2019.“ Europski parlament, između ostaloga, naglašava da je poštivanje vladavine prava preduvjet za dobro financijsko upravljanje što, među ostalim, uključuje djelotvornu i učinkovitu raspodjelu i upravljanje sredstvima EU-a i borbu protiv korupcije i lošeg upravljanja te, u tom pogledu, snažno pozdravlja usvajanje Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o općem sustavu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije. EP izražava zabrinutost nalazima izvješća o vladavini prava za 2020. u kojemu su istaknute zabrinutosti o učinkovitosti istraga, progona i obustavi postupaka u slučajevima povezanim s korupcijom, uključujući slučajeve korupcije na visokoj razini u nekoliko država članica, kao što su Bugarska, Hrvatska, Češka, Mađarska, Malta i Slovačka. Ističe se da se korupcija na visokoj razini mora sustavno rješavati kontinuiranim i odlučnim aktivnostima s ciljem pokretanja kaznenih istraga i progona slučajeva korupcije koji uključuju službenike na visokoj razini ili njihove najbliže suradnike u slučaju ozbiljnih optužbi.

Europski parlament poziva Europsku komisiju da istraži nove načine za razmjenu i analizu izvješća o zaštiti financijskih interesa zajedno s drugim izvorima informacija i godišnjim izvješćima, kao što je izvješće o vladavini prava, među ostalim pojačanim dijalogom između Europol, Eurojusta i Ureda europskog javnog tužitelja, kako bi se mogli utvrditi trendovi u nepravilnostima koje se smatraju prijevarom i onima koje se ne smatraju prijevarom, otkriti slabosti i pružiti korisne pouke kako bi se potaknulo da svi dionici donesu mjere za zaštitu od prijevara.

Institucionalna pitanja

Usvojena je [rezolucija](#) o nezakonodavnom izvješću o vlastitoj inicijativi ([članak 54. Poslovnika EP-a](#)) o dijalogu s građanima i sudjelovanju građana u donošenju odluka EU-a u kojoj Europski parlament konstatira kako su rezultati izbora za Europski parlament 2019. dali pozitivan znak o rastu interesa europskih građana za događanja na razini EU-a i njihovom vjerovanju da zakonodavstvo EU-a ima učinak na njihovu svakodnevicu.

Europski parlament naglašava potrebu za razmatranjem načina na koje Unija može postati otpornija, demokratskija i učinkovitija u interakciji s građanima, u skladu s temeljnim načelima predstavničke demokracije, te ponavlja potrebu za potpunim uključenjem građana u postupke donošenja odluka u EU-u kako bi se ojačao legitimitet EU-a i povećalo povjerenje javnosti u rad institucija. Pritom se naglašava važnost trajnih mehanizma sudjelovanja, na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, u svrhu daljnjeg poticanja i olakšanja sudjelovanja građana u donošenju odluka u EU-u. U tom kontekstu Europski parlament smatra da ne bi trebalo isključiti izmjenu Ugovora, iako to samo po sebi ne treba biti cilj, te da bi se [Konferencijom o budućnosti Europe](#) trebala pružiti prilika za stvaranje konstruktivnog dijaloga s građanima o ključnim temama. Konferencija pruža priliku za raspravljanje o mogućim mehanizmima aktivnog sudjelovanja građana u postupku savjetovanja kako bi utjecali na godišnji program rada EK i govor o stanju Unije. Europski parlament drži da bi takav mehanizam mogao djelovati na godišnjoj razini, pri čemu bi počeo u prvim mjesecima svake godine nacionalnim i regionalnim građanskim „agorama” na kojima se pripremaju prioritete za raspravu na transnacionalnoj agori europskih građana, koja bi se mogla zaključiti na Dan Europe. Zaključci (prioriteti) agore građana Europe bili bi predstavljeni institucijama EU-a kako bi se uzeli u obzir tijekom mehanizma savjetovanja koji vodi do uspostave godišnjeg programa rada Europske komisije.

Nadalje, Europski parlament predlaže da internetska stranica Europske komisije „[Iznesite svoje mišljenje](#)” postane jedinstveno mjesto za pristup svim participativnim instrumentima na razini EU-a. Također, Europsku komisiju se poziva da usvoji daljnje digitalne mogućnosti sudjelovanja građana na svim službenim jezicima EU-a, uz osiguranje mjera za sudjelovanje osoba koje su slijepe, slabovidne ili imaju druge poremećaje u čitanju.

Vanjskopolitičke teme

Stanje u Nikaragvi

U predmetnoj [rezoluciji](#) Europski parlament snažno osuđuje sve represivne mjere nikaragvanskih vlasti protiv oporbenih demokratskih stranaka, novinara, studenata, autohtonog stanovništva, boraca za ljudska prava i civilnog društva te poziva na hitno zaustavljanje provedbe restriktivnih mjera, represije i kršenja ljudskih prava koja vlada Nikaragve provodi od 2018. Europski parlament ponavlja svoj poziv na ponovnu uspostavu uključivog dijaloga i demokracije kao jedinog mirnog izlaza iz političke, gospodarske i socijalne krize u Nikaragvi te poziva delegaciju EU-a u Nikaragvi da nastavi i pojača svoje diplomatsko sudjelovanje u izbornom procesu kao i da se nastavi obraćati vlastima u cilju pronalaska političkog rješenja krize u Nikaragvi. Vijeće i države članice poziva se da prošire popis osoba i subjekata koje treba sankcionirati, dok je organizacijama civilnog društva, boricima za ljudska prava i građanima Nikaragve potrebno nastaviti pružati pomoć EU-a, među ostalim u okviru razvojnih i humanitarnih programa.

Represija nad oporbom u Turskoj, posebice nad Narodnom demokratskom partijom (HDP)

U predmetnoj [rezoluciji](#) Europski parlament izražava kontinuiranu zabrinutost zbog stalnih napada i pritiska na oporbenne stranke u Turskoj, a osobito represiju nad HDP-om (ali drugim oporbenim strankama poput CHP-a), koja ugrožava pravilno funkcioniranje demokratskog sustava. K tome, EP izražava duboku zabrinutost zbog ozbiljnog nazadovanja kada je riječ o slobodi djelovanja oporbenih stranaka, koje je bacilo svjetlo na tešku situaciju ljudskih prava u Turskoj i daljnje urušavanje demokracije i vladavine prava, što je protivno kriterijima iz Kopenhagena.

Globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava (europski Zakon Magnicki)

U [rezoluciji](#) naslova „Globalni režim sankcija EU-a u području ljudskih prava (europski Zakon Magnicki)“ Europski parlament pozdravlja donošenje globalnog režima sankcija EU-a u vezi s ljudskim pravima kao ključnu dopunu instrumentariju EU-a za djelovanje u području ljudskih prava i vanjske politike kojim se jača uloga Unije kao globalnog aktera za ljudska prava te se naglašava da novi režim mora biti dio jedne šire, koherentne i jasno definirane strategije kojom se uzimaju u obzir ciljevi vanjske politike EU-a.

Europski parlament poziva Europsku uniju da uspostavi transatlantski savez sa SAD-om za globalnu obranu demokracije i u tu svrhu predloži poseban instrumentarij koji bi obuhvaćao zajedničko djelovanje u pogledu sankcija i politike protiv pranja novca, te da svoju politiku sankcija poveže s europskim i međunarodnim istragama i brojem drugim međunarodnim pravosudnim instrumentima, kao što su međunarodni tribunali i inicijativa za uspostavu pravosudnog čvorišta EU-a.

Suradnja EU-a i NATO-a u kontekstu transatlantskih odnosa

U [rezoluciji](#) o nezakonodavnom izvješću o vlastitoj inicijativi ([članak 54. Poslovnika EP-a](#)) o suradnji EU-a i NATO-a u kontekstu transatlantskih odnosa Europski parlament pozdravlja pojačanu suradnju EU-a i NATO-a od potpisivanja Zajedničke izjave iz Varšave 2016. i Zajedničke izjave iz Bruxellesa 2018. te naglašava da je revitalizirano strateško partnerstvo između EU-a i NATO-a ključno za rješavanje sigurnosnih izazova s kojima se Europa i njezino susjedstvo suočavaju. Europski parlament naglašava da NATO treba pojačati napore kako bi se prilagodio promjenjivoj prirodi i povećanoj razini prijatnji i tako i dalje bio vjerodostojan i održiv globalni akter za kolektivnu sigurnost i mir u svijetu te poziva EU da nastavi produbljivati transatlantske veze i svoje važno partnerstvo s NATO-om.

Proračun

Prihvaćena je [izmjena proračuna br. 3/2021](#) EU-a za financijsku godinu 2021. kojim se unosi višak iz financijske godine 2020. u iznosu od 1 768 617 610 eura u proračun za 2021. godinu.

Ostale teme

Zaključci sastanka Europskog vijeća, 24. i 25. lipnja 2021.

U raspravi o [Zaključcima](#) sastanka [Europskog vijeće \(EV\) od 24. i 25. lipnja 2021.](#) o bolesti COVID-19, gospodarskom oporavku, migracijama, Turskoj, Libiji, Rusiji, Bjelarusu, Sahelu, Etiopiji i kibersigurnosti, većina zastupnika ponovno se kritički osvrnula na nedavno usvojeni [mađarski zakon](#) koji diskriminira osobe na temelju njihove seksualne orijentacije i pozvala na zaštitu temeljnih vrijednosti u EU-u i diljem svijeta.

Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o videokonferencijama članova EV-a održanim 25. i 26. veljače te 25. i 26. ožujka, uključujući i sastanak na vrhu država europodručja, neformalnom sastanku čelnika EU-a o socijalnim pitanjima održanom u Portu 8. svibnja te sastancima EV-a održanim u Bruxellesu 24. i 25. svibnja te 24. i 25. lipnja i sastanku na vrhu država europodručja 25. lipnja 2021. dostupno je [ovdje](#).

Program i prioriteti slovenskog predsjedanja Vijećem Europske unije

U skladu s uspostavljenom praksom predsjednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša zastupnicima je predstavio [program slovenskog predsjedanja](#) Vijećem EU-a u drugoj polovici 2021. godine koji se zasniva se na četiri [prioriteta](#): oporavak i jačanje otpornosti Europe, razmišljanja o budućnosti Europe, jačanje vladavine prava i europskih vrijednosti te sigurnost i stabilnost u europskom susjedstvu. Detaljne informacije o programu i prioritetima slovenskog predsjedanja dostupne su u [br. 83 biltena „Europski poslovi u Hrvatskome saboru“](#).

Izmjene Poslovnika Europskog parlamenta

Usvojena je [Odluka](#) o izmjeni članaka 99., 197., 213., 214., 222., 223., 230. i 235. i Priloga V. Poslovnika EP-a te o umetanju novog članka 106.a (Postupak za iznošenje stajališta Parlamenta o osnivanju ili produljenju skrbničkih fondova Unije za vanjska djelovanja).

Akti usvojeni tijekom plenarne sjednice nakon pravno-jezične obrade bit će dostupni [ovdje](#).

Detaljne informacije o aktivnostima hrvatskih zastupnika u EP-u, uključujući izlaganja na plenarnim sjednicama, dostupne su na [mrežnim stranicama zastupnika](#).

Sljedeća plenarna sjednica Europskog parlamenta održat će se od 13. do 16. rujna 2021. u Strasbourgu.

Informacija o sastancima predstavnika nacionalnih parlamenata u Europskom parlamentu

Tijekom srpnja predstavnica Sabora sudjelovala je na 4 videokonferencije predstavnika nacionalnih parlamenata država članica Europske unije u Europskom parlamentu (tzv. *Monday Morning Meetings*). Na dnevnom redu bile su sljedeće teme:

- Europski okvir za umjetnu inteligenciju (1. srpnja),
- Europski Revizorski sud (5. srpnja),
- Prioriteti slovenskog predsjedanja Vijećem Europske unije (12. srpnja),
- Unija za Mediteran – parlamentarna dimenzija (12. srpnja),
- Interna pitanja (12. srpnja),
- Prezentacija mrežne stranice IPEX 3.0 (15. srpnja).

Bilješke su dostupne na [intranetu](#) Sabora.

Meduparlamentarna suradnja u Europskoj uniji

Osvrti na konferencije/sastanke u lipnju 2021.

2. srpnja – videokonferencija – Konferencija o azilu, migracijama i funkcioniranju schengenskog prostora Ureda Europskog parlamenta u Hrvatskoj

Predsjednik Odbora za europske poslove Domagoj Hajduković sudjelovao je na videokonferenciji o azilu, migracijama i funkcioniranju schengenskog prostora, koju je organizirao Ured Europskog parlamenta u Hrvatskoj prigodom rasprave koja će se o ovim temama voditi na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u srpnju.

Na konferenciji su govorili zastupnik u Europskom parlamentu Karlo Ressler, državna tajnica u Ministarstvu unutarnjih poslova Terezija Gras te profesorica na Pravnom fakultetu u Zagrebu i vanjska članica Odbora za europske poslove Iris Goldner Lang. Predsjednik Odbora za europske poslove Domagoj Hajduković u svojoj intervenciji se osvrnuo na pitanje ostvarivanja članstva Hrvatske u schengenskom prostoru, rekavši kako je prvenstveno riječ o političkom pitanju, koje je u tom smislu posebno, s obzirom na to da je Hrvatska zadovoljila sve infrastrukturne i ostale uvjete, a što je Europska komisija utvrdila još u listopadu 2019. godine.

Govoreći o migracijama, posebno je naglasio važnost integracije tražitelja azila u Hrvatskoj i isticanja primjera dobre prakse.

Uoči rasprave u Europskom parlamentu o odlukama o uspostavi dvaju fondova namijenjenih pomoći u upravljanju migracijskim procesima i integracijskim politikama – Fondu za azil, migracije i integraciju i Fondu za integrirano upravljanje granicama – rečeno je kako je Odbor za europske poslove o ovim temama raspravljao na zajedničkoj sjednici s Odborom za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, održanoj u sklopu obilježavanja Dana EU fondova u Hrvatskome saboru.

14. srpnja – videokonferencija – Sastanak Odbora za politička pitanja, sigurnost i ljudska prava Parlamentarne skupštine Unije za Mediteran

Članovi Izaslanstva Hrvatskoga sabora u Parlamentarnoj skupštini Unije za Mediteran Marko Pavić i Sanja Radolović sudjelovali su na sastanku Odbora za politička pitanja, sigurnost i ljudska prava Parlamentarne skupštine Unije za Mediteran (PS UzM) koji je održan pod predsjedanjem Europskoga parlamenta videokonferencijskim putem.

Zbog pandemije Covid-19 Europski parlament je u srpnju 2020. godine pisanim putem preuzeo jednogodišnje predsjedanje Parlamentarnom skupštinom Unije za Mediteran od turskog parlamenta. Predsjednik Odbora Costas Mavrides (Cipar) predstavio je prioritete predsjedanja te rekao kako će tijekom predsjedanja Europski parlament biti usredotočen na ostvarenje dva glavna cilja: ponovno pokretanje aktivnosti PS UzM i osnivanje stalnog tajništva u Rimu kao ponovnog pokretanja političkog rada PS UzM, s naglaskom na regionalni dijalog i suradnju. Tematski prioritet predsjedanja Europskoga parlamenta PS UzM, kako je rekao Mavrides, je borba protiv klimatskih promjena u Sredozemlju.

Rasprava je bila usredotočena na prijedloge i preporuke na temu "Borba protiv globalnog zagrijavanja – globalni izazov za regiju Mediterana". Sudionici su se složili kako klimatske promjene predstavljaju globalni problem te kako na nacionalnim vladama leži odgovornost poduzimanja prioriternih mjera u svrhu prilagodbe klimatskim promjenama koje treba rješavati uz visoki stupanj koordinacije među državama. Tijekom razgovora sudionici su izrazili zabrinutost činjenicom da trenutni naponi za smanjenje stakleničkih plinova nisu dovoljni te će rezultirati globalnim zagrijavanjem na više od tri stupnja celzijusa u odnosu na predindustrijsko razdoblje. Također je naglašeno kako klimatske promjene utječu na širok spektar ljudskih prava, uključujući prava na život, zdravlje, hranu, stanovanje, vodu, razvoj i slobodu kretanja, kao i pravo na zdravo i održivo okruženje. Nakon rasprave održan je sastanak radne skupine "Izrael i Palestina – koja je konstruktivna uloga Parlamentarne skupštine Unije za Mediteran".

Član Izaslanstva Pavić naglasio je važnost predložene teme za budućnost ne samo Mediterana nego i kad je riječ o globalnoj razini te rekao kako su klimatske promjene globalni problem koji zahtjeva i globalno rješenje. Također je istaknuo da se Hrvatska zalaže za multilateralizam te iznio podatak kako na svjetskoj razini 50 posto emisija ugljičnog dioksida dolazi iz Kine, Indije i SAD-a, dok iz cijele Europske unije iznosi ukupno 10,5 posto. Istaknuo je važnost povratka SAD-a u Pariški sporazum, te napore Kine da do 2060. godine postane klimatski neutralna. Pavić je rekao kako Hrvatska aktivno sudjeluje u podizanju zajedničkog cilja Europske unije o smanjenju emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 posto do 2030. godine kao i cilju klimatske neutralnosti do 2050. godine. Posebno je skrenuo pozornost na negativne učinke klimatskih promjena koje se manifestiraju kroz porast razine Jadranskoga mora i porast temperature na svjetskoj razini.

Na kraju sastanka Mavrides je obavijestio članove sastanka da se sastanak na vrhu predsjednika parlamenata država članica PS UzM u organizaciji Europskog parlamenta planira za 19. studenoga 2021. godine, a plenarna sjednica PS UzM za 20. studenoga 2021. godine.

Parlamentarna skupština Unije za Mediteran broji 280 članova, a okuplja zastupnike nacionalnih parlamenata država članica Europske unije, Europskoga parlamenta, parlamenata partnerskih država (Albanije, Bosne i Hercegovine, Monaka i Crne Gore) te parlamenata Alžira, Egipta, Izraela, Jordana, Libanona, Maroka, Tunisa, Turske, Sirije, Palestine i Mauritanije.

19. srpnja – Ljubljana, videokonferencija – Sastanak predsjednika odbora za poslove Unije parlamenata Europske unije (COSAC)

Predsjednik Odbora za europske poslove Domagoj Hajduković i član Odbora Davor Ivo Stier sudjelovali su na sastanku predsjednika odbora za poslove Unije parlamenata Europske unije (COSAC). Riječ je o prvom sastanku održanom u okviru parlamentarne dimenzije slovenskog predsjedanja Vijećem Europske unije.

Sastankom predsjednika COSAC-a predsjedali su predsjednici odbora nadležnih za europske poslove slovenskog Državnog zbora i Državnog sveta Marko Pogačnik i Bojan Kekec. Sudionici su razgovarali o prioritetima slovenskog predsjedanja te o kibernetičkoj sigurnosti.

Predsjednik Odbora za europske poslove Domagoj Hajduković ocijenio je da su prioriteti slovenskog predsjedanja pažljivo odabrani, u skladu s aktualnim izazovima s kojima se Unija suočava. Posebno se osvrnuo na važnost Konferencije o budućnosti Europe te je izrazio zadovoljstvo povratkom politike prema zemljama zapadnog Balkana na europski dnevni red.

U raspravi o kibernetičkoj sigurnosti Hajduković je istaknuo važnost sigurnosti informacijskih sustava i kritične infrastrukture, osobito u kontekstu pojačane upotrebe novih tehnologija u uvjetima pandemije. Također se osvrnuo na važnost nove industrijske strategije za Europu, kako bi Europska unija što manje ovisila o vanjskim resursima.

Plenarni sastanak COSAC-a pod slovenskim predsjedanjem održat će se krajem studenoga, ukoliko epidemiološka situacija bude dopuštala u Ljubljani, ili videokonferencijskim putem.

